

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NHL Stenden Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 1080
8900 CB LEEUWARDEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
31085884

Bijlagen
1

Datum 10 januari 2022
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo Associate degree Cyber Safety & Security

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht College,

Met de brief van 17 november 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 november 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Cyber Safety & Security als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 december 2021, kenmerk 2021/095, geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Cyber Safety & Security in deeltijdvorm als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden. Echter heb ik tevens besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Cyber Safety & Security in voltijdvorm als bekostigde opleiding te verzorgen in Leeuwarden. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voor wat betreft de voltijdvorm voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Tevens concludeer ik dat uw aanvraag voor wat betreft de deeltijdvorm voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding (de associate degree-opleiding Cyber Safety & Security in deeltijdvorm) niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Hubert-Jan Albert

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding NHL Stenden Hogeschool Deeltijd en voltijd hbo Associate degree Cyber Safety & Security Leeuwarden (hoofdvestiging)	2021/095	13/12/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 18/11/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden (brief van 17/11/2021 met kenmerk 2021/0930). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Aanvrager heeft tegelijk met onderhavige aanvraag voor de Ad Associate degree Cyber Safety & Security in Leeuwarden een aanvraag ingediend met een identiek aanvraagdossier voor een nevenvestiging van deze Ad in Emmen (2021/096). De commissie heeft ter uitvoering van artikel 5, lid 5 van de Regeling beide aanvragen in onderling verband beoordeeld.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security als bekostigde opleiding in Leeuwarden in deeltijd te verzorgen. De commissie adviseert u om negatief te besluiten op het verzoek van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security als bekostigde opleiding in Leeuwarden in voltijd te verzorgen. De commissie adviseert u om de instemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in Leeuwarden in voltijd- en deeltijdvorm aanbieden. Aanvrager wil de opleiding in het Croho onderdeel Techniek laten registreren. De opleiding omvat 120 studiepunten.

De Associate degree Cyber Safety & Security leidt professionals op die kennis en vaardigheden uit de ICT (technische invalshoek) en integrale veiligheid (sociale en psychologische invalshoek) integreren en verbinden en deze vertalen naar praktische toepassingen op de werkvloer. Het curriculum omvat onder meer modules waarin studenten werken aan het ontwerpen van een oplossingsrichting bij een digitaal probleem, dreiging of risico, het analyseren van IT-Architectuur en het leren scannen, testen, hacken van computersystemen en -netwerken en te beveiligen tegen hackers. In de afsluitende module voeren de studenten hun afstudeeropdracht uit waarin zij werken aan een praktijkopdracht op het gebied van cyber safety en cyber security met aandacht voor het doorlopen van de gehele cyclus van signaleren tot evalueren.

De opleiding is toegankelijk voor studenten en werkenden met (veelal) een mbo-4-diploma.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie voor wat betreft de deeltijdvariant aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De aanvraag voldoet voor wat betreft de voltijddopleiding niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte van zittend personeel. De deeltijdvariant van de opleiding kan in deze opscholingsbehoefte voorzien.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Cyber Safety & Security aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de landelijke arbeidsmarktbehoefte naar ROA's database Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), het rapport 'Regio in Beeld Friesland' van het UWV (2020) en het rapport 'Ad Cyber Safety & Security - NHL Stenden Hogeschool - Macrodoelmatigheidsonderzoek' dat door Bureau Beleidsonderzoek in samenwerking met Tien organisatieadvies in opdracht van aanvrager is opgesteld (2021). De commissie heeft dit rapport bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag betrokken voor zover dit rapport ziet op de voorgenomen opleiding in Leeuwarden.

Aanvrager verwijst in ROA's AIS zowel naar een opleidingstype op mbo-4 niveau als naar een opleidingstype op bachelor niveau (waaronder ook begrepen Ad's). Aangezien de onderhavige aanvraag een Ad-opleiding betreft heeft de commissie de prognoses die zien op het mbo-4 opleidingstype buiten beschouwing gelaten. De commissie beschouwt met aanvrager de prognoses van het opleidingstype bachelor informatica als relevant, omdat onder meer de aanverwante hbo Ad's ICT-Beheer, IT Service Management, Software Development en de Ad ICT hierin zijn opgenomen. Deze opleidingen zijn in tegenstelling tot de voorgenomen opleiding niet geheel gericht op computerbeveiliging (cybersecurity), maar computerbeveiliging vormt wel een module, thema of semester binnen deze opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor informatica

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - informatica	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	6600	7		1.1 erg hoog
> > Bachelor - informatica	verwachte vervangingsvraag tot 2026	15500	17		2.6 gemiddeld
> > Bachelor - informatica	verwachte baanopeningen tot 2026	22100	24		3.6 gemiddeld
> > Bachelor - informatica	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	15600	17		2.6 gemiddeld
> > Bachelor - informatica	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.95			groot
> > Bachelor - informatica	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.95			goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager verwijst ook naar ROA's prognoses voor de overkoepelende beroepsgroep ict-beroepen, de subgroepen software- en applicatieontwikkelaars en databank- en netwerkspecialisten. Daarnaast verwijst aanvrager naar de prognoses voor de bedrijfssector informatie en communicatie. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op beroepsklassen of bedrijfssectoren. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingscategorieën een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding verantwoordelijk zijn voor het beveiligen van informatiesystemen en computernetwerken. De beroepsgroepen software- en applicatieontwikkelaars en databank- en netwerkspecialisten omvat volgens de ROA-classificatie onder meer netwerkspecialisten, systeembeheerders, systeemanalisten en ICT-adviseurs en zijn daarmee naar het oordeel van de commissie van toepassing op de Associate degree Cyber Safety & Security. ROA verwacht binnen deze beroepsgroepen grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2026 en het aantal verwachte baanopeningen tot 2026 voor deze beroepsgroepen is laag respectievelijk gemiddeld.

Ten aanzien van de prognoses voor de bedrijfssector informatie en communicatie voor de arbeidsmarktregio Friesland overweegt de commissie dat deze slechts een algemeen beeld geven van de toekomstige arbeidsmarktsituatie in een sector, waarin uiteenlopende beroepen op uiteenlopende opleidingsniveaus zijn vertegenwoordigd. De werkgelegenheidsontwikkeling in deze sector zegt aldus weinig over een specifieke behoefte aan afgestudeerden van de Ad Cyber Safety & Security. Om die reden beschouwt de commissie de ramingen voor de groei in de relevante sector informatie en communicatie als indicatief. In de regio Friesland wordt in deze bedrijfssector de komende zes jaar een uitbreidingsvraag van 8% en een gemiddelde jaarlijkse groei in de werkgelegenheid van 2,1% verwacht.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor de relevante opleidingstypen, beroepsgroepen en bedrijfssector een positief beeld geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Associate degree Cyber Safety & Security.

Met een verwijzing naar het rapport 'Regio in Beeld Friesland' van het UWV (2020) stelt aanvrager dat het UWV de arbeidsmarkt voor de beroepsklasse ict in Friesland voor het tweede kwartaal van 2020 als 'krap' typeert (p. 25). De commissie overweegt dat de prognoses die zien op de beroepsklassen onvoldoende specifiek zijn om op grond daarvan te concluderen dat sprake is van

een behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Deze prognoses beschouwt de commissie om die reden als indicatief. De commissie heeft gekeken naar de ontwikkeling van de spanning op de arbeidsmarkt voor deze beroepsklasse over de vijf meest recente kwartalen. De commissie stelt vast dat de regionale arbeidsmarkt voor de beroepsklasse ict in alle vijf onderzochte kwartalen (tweede kwartaal 2020 tot en met het tweede kwartaal van 2021) krap is. De commissie concludeert dat deze bron in algemene zin wijst op een tekort aan ICT'ers in de betreffende regio.

Voorts verwijst aanvrager naar interviews die Bureau Beleidsonderzoek in samenwerking met Tien organisatieadvies in 2021 heeft gehouden onder 28 potentiële organisaties (vijftien uit de regio Friesland, elf uit de regio Drenthe en twee uit de rest van Noord-Nederland). Hierbij is ook gebruik gemaakt van 13 interviews, die eerder zijn gehouden voor een breder verkennend onderzoek naar ICT opleidingen van NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden en Emmen onder zeven organisaties. De gespreksverslagen (op hoofdpunten) en de namen (één geïnterviewde is anoniem), functies en organisaties van de geïnterviewden zijn bij het dossier gevoegd. Uit deze gespreksverslagen komt - samengevat weergegeven - naar voren dat de geïnterviewden aangeven dat IT security en cybersafety een belangrijk vraagstuk is die de laatste en de komende jaren enorm veel aandacht vragen en dat de bestuurlijke en management aandacht voor ICT en in het bijzonder voor veiligheidsissues nog lang niet overal is doorgedrongen. De Ad sluit in de ogen van de geïnterviewden goed aan bij de trends die zij zien en de competenties die nodig zijn. Uit de verslagen blijkt dat de geïnterviewden het lastig vinden om de arbeidsmarktbehoefte te kwantificeren en om concrete functies op Ad-niveau te benoemen. Slechts twee geïnterviewden doen een uitspraak over een concrete arbeidsmarktbehoefte. Concreet geven zij volgens aanvrager de inschatting dat de komende jaren (2-3 jaar) binnen hun eigen organisaties in de regio Leeuwarden jaarlijks 10 tot 15 zittende werknemers in aanmerking zouden komen om deze opleiding te volgen en een instroombehoefte is van 1 tot 2 nieuwe medewerkers met een afgeronde opleiding Ad Cyber Safety & Security. Bureau beleidsonderzoek plaats hierbij de kanttekening dat de geïnterviewden het moeilijk vinden om concrete aantallen te noemen omdat het om nieuwe functies gaat die nog vertaald moeten worden naar een concrete arbeidsvraag. De commissie stelt vast dat de totale behoefte voor afgestudeerden van de Ad Cyber Safety & Security (1 tot 2) alsmede de opscholingsbehoefte middels deze Ad (10 tot 15) is gebaseerd op verklaringen van twee werkgevers (Patyna en ING Bank). De arbeidsmarktrelevantie van de Associate degree-opleiding moet blijkens de toelichting op de Regeling aansluiten bij een substantiële behoefte van het werkveld (p. 8). Daar is naar het oordeel van de commissie in dit veldwerkonderzoek niet van gebleken. De commissie constateert dat uit de interviews louter een geringe regionale opscholingsbehoefte naar voren komt.

Aanvrager heeft tot slot op 15 oktober 2021 een landelijke vacaturepeiling uitgevoerd voor functies op het terrein van cyber safety en cyber security. Hieruit blijkt volgens aanvrager dat er veel vacatures voor experts op dit terrein zijn, waarbij regelmatig om een mbo+-niveau of 'mbo/hbo-denkniveau' wordt gevraagd. Aanvrager heeft van de 16 vacatures die uit deze peiling voortkwamen een overzicht bijgevoegd van de naam van de werkgevers, de titelfuncties en de internet-links (bijlage 8 van het aanvraagdossier). De commissie stelt vast dat zeven internet-links ten tijde van de beoordeling van onderhavig dossier niet meer beschikbaar waren. De commissie stelt voorts vast dat één vacature (matroos verbindingen/ICT) niet ziet op hbo-niveau en één vacature niet specifiek is gericht op integrale veiligheid (medewerker servicedesk ICT). De commissie overweegt voorts dat deze vacaturepeiling een momentopname betreft en geen inzage geeft in bijvoorbeeld een toename of afname van het aantal relevante vacatures of het aantal moeilijk vervulbare vacatures. Gelet op het voorgaande is de commissie van oordeel dat de resultaten van dit onderzoek te beperkt zijn om op grond daarvan tot de conclusie te komen dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het voorgaande dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er onder het werkveld een geringe behoefte bestaat aan opscholing en dat de hbo Associate

degree Cyber Safety & Security daarmee aansluit op een geringe (regionale) arbeidsmarktbehoefte, die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte. Daartoe acht de commissie van belang dat de toelichting op de Regeling voorschrijft dat de arbeidsmarktrelevantie van de Associate degree moet aansluiten bij een substantiële behoefte van het werkveld (p. 8) en de regionale werkveldpartijen in onderhavig dossier hebben aangegeven slechts een concrete instroombehoefte te hebben van 1 tot 2 nieuwe medewerkers met een afgeronde opleiding Cyber Safety & Security. De overige bronnen geven de commissie geen aanleiding tot het oordeel dat sprake is van een substantiële behoefte van het werkveld. De prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes en beroepsgroepen zijn landelijk en de prognoses voor de bedrijfssector informatie en communicatie voor de arbeidsmarktregio Friesland zijn te algemeen en niet specifiek gericht op cybersecurity en -safety. Dit geldt evenzeer voor het rapport 'Regio in Beeld Friesland' van het UWV. De landelijke vacaturepeiling biedt weliswaar specifieke informatie over cybersecurity en -safety, maar de resultaten zijn te beperkt om op grond daarvan tot de conclusie te komen dat sprake is van een substantiële behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte naar het 'Regeerakkoord 2017 - 2021' (2017), de websites van de Digital Trust Center en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, het rapport 'Het Cybersecuritybeeld Nederland' van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (2019), het rapport 'Binnen zonder kloppen. Digitale weerbaarheid in het hoger onderwijs' van de Inspectie van het Onderwijs (2021) en het rapport Digitalisering, IT & Cyber. Inventarisatie van initiatieven in Leeuwarden en kansen voor het MKB' van ICT Center Friesland (2021).

Aanvrager stelt onder verwijzing naar het Regeerakkoord 2017-2021 dat cybersafety en cybersecurity hoog op de maatschappelijke en politieke agenda staan. In dit Regeerakkoord is overeengekomen dat er een ambitieuze cybersecurity-agenda wordt opgesteld met onder meer standaarden voor Internet-of-things-apparaten, het stimuleren van bedrijven om veiliger software te maken via softwareaansprakelijkheid, het versterken van het Nationaal Cyber Security Centrum (CCSC) als aanspreekpunt van Computer Emergency Response Teams (CERT) van alle sectoren, het stimuleren van cybersecurityonderzoek en het verbeteren van voorlichtingscampagnes op het gebied van cyberhygiëne (p. 3). Aanvrager geeft in dit kader aan dat het CCSC en het Digital Trust Center (DTC) werken aan een digitaal veilig Nederland. De commissie constateert met aanvrager dat het stimuleren van cybersecurity onderdeel uitmaakt van het regeringsbeleid van afgelopen kabinetsperiode. Het maatschappelijk belang van de voorgenomen komt naar de mening van aanvrager tevens tot uitdrukking door de aandacht die de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) besteedt aan cybersafety en cybersecurity. De NCTV beschermt Nederland tegen bedreigingen die de maatschappij kunnen ontwrichten. Samen met zijn partners binnen overheid, wetenschap en bedrijfsleven zorgt de NCTV ervoor dat de Nederlandse vitale infrastructuur veilig is én blijft. Met zijn partners uit het veiligheidsdomein maakt de NCTV zich sterk voor een veilig en stabiel Nederland. De focus ligt op het voorkomen en beperken van maatschappelijke ontwrichting (p. 4 van het rapport 'Het Cybersecuritybeeld Nederland'). Aanvrager voert voorts onder verwijzing naar het rapport 'Binnen zonder kloppen. Digitale weerbaarheid in het hoger onderwijs' van de Inspectie van het Onderwijs dat er in de aanpak en aandacht voor cyber safety in het onderwijs nogal wat diversiteit is. Cybersafety is bij de ene onderwijsinstelling een regulier aandachtspunt, maar bij andere nog nauwelijks. Deelname aan specialistische cybersafety platforms en netwerken is vaak vrijblijvend (p. 99). Naar het oordeel van de commissie ondersteunen deze bronnen het maatschappelijke belang van de aangevraagde opleiding.

Aanvrager stelt voorts onder verwijzing naar de website van het RIVM dat het RIVM met het Strategisch Programma RIVM - thema Safety en security de huidige kennisbasis verbreden en verrijken samen met andere belanghebbenden om zo strategisch voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen en vragen vanuit beleid en praktijk. Op grond van de website van het RIVM stelt de

commissie vast dat het SPR Strategisch Programma ziet op gevaren voor de veiligheid voor mens en milieu met een natuurlijke of technologische oorzaak, zoals een overstroming, een griep-pandemie of een ongeval in de chemische industrie. Uit de website van het RIVM waar aanvrager aan refereert wordt echter niet gerept over cybersafety en -security. De commissie is dan ook van oordeel dat deze bron niet het maatschappelijk belang van het ontstaan van de nieuwe opleiding ondersteunt.

Specifiek voor de regio Friesland (en Noord-Nederland) verwijst aanvrager tot slot naar het rapport Digitalisering, IT & Cyber. Inventarisatie van initiatieven in Leeuwarden en kansen voor het MKB' waaruit volgens aanvrager blijkt dat er meer afstemming van het aanbod van ICT banen en samenwerking tussen onderwijs en het werkveld nodig is om een sterk en aantrekkelijk aanbod voor ICT'ers te ontwikkelen. Aanvrager heeft echter niet verwezen naar (een) concrete pagina('s) uit dit rapport. De commissie heeft het betoog van aanvrager voor zover dat op deze bron ziet daarom niet kunnen verifiëren.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe (regionale) arbeidsmarktbehoefte, die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 18/11/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van NHL Stenden Hogeschool om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in Leeuwarden aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een vergelijking gemaakt met bestaande verwante Ad-opleidingen. Aanvrager stelt dat de Ad Cybersecurity van de Hogeschool van Amsterdam ten dele verwant is aan de voorgenomen opleiding, omdat deze Ad minder aandacht besteedt aan de sociale en psychologische invalshoek dan bij de aangevraagde Ad Cyber Safety & Security. Aanvrager heeft voorts een overzicht gemaakt van Ad's die wel een ICT-component hebben, maar geen directe verwantschap hebben met cybersecurity en cybersafety. Het betreft de Ad's ICT-Beheer (NHL Stenden Hogeschool en Christelijke Hogeschool Windesheim), IT Service Management (NHL Stenden Hogeschool en Hogeschool Inholland), Software Development (Christelijke Hogeschool Windesheim en Hogeschool Utrecht), ICT Internet of things (Hogeschool Rotterdam), ICT Service Management (Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Rotterdam en Fontys Hogescholen) en ICT (Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool). Aanvrager heeft voorts verwezen naar de Ad Security Management van LOI Hogeschool en aangegeven dat Inholland Hogeschool voornemens is de Ad IT Security Management te verzorgen. Volgens aanvrager is laatstgenoemde Ad ten dele verwant aan de beoogde Ad door de beperkte of afwezige focus op de sociale en psychologische invalshoek.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De commissie beoordeelt de ruimte in het verwant aanbod onder meer door te bepalen welke bestaande opleidingen verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De onderwijsinstelling dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De onderwijsinstelling dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

De commissie stelt vast dat de Ad Cybersecurity van de Hogeschool van Amsterdam inhoudelijk bestaat uit vakken als infrastructure security, software security, threat intelligence en threat hunting. De opleiding is toegankelijk voor mbo-4 studenten. Afgestudeerden kunnen aan de slag als pentester, threathunter, security officer of ethical hacker. De Ad IT Security Management van Inholland Hogeschool richt zich blijkens haar macrodoelmatigheidsaanvraag op security professionals die binnen bedrijven/organisaties processen en procedures inrichten en bewaken ter voorkoming van security incidenten. De opleiding is toegankelijk voor mbo-4 afgestudeerden in het ICT-domein, werkende professionals die zich verder willen bekwamen in het security vakgebied en voor studenten met een havo- of vwo-diploma. Aangezien deze opleiding nog niet gestart is, zijn er nog geen instroomgegevens beschikbaar. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij haar studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. Dat de Ad Cybersecurity minder aandacht zou besteden aan integrale veiligheid (sociale en psychologische invalshoek) maakt dat naar het oordeel van de commissie niet anders.

De commissie constateert dat cybersafety dan wel cybersecurity in de Ad's ICT-Beheer (NHL Stenden Hogeschool en Christelijke Hogeschool Windesheim), IT Service Management (NHL Stenden Hogeschool en Hogeschool Inholland), Software Development (Christelijke Hogeschool Windesheim en Hogeschool Utrecht), ICT Internet of things (Hogeschool Rotterdam), ICT Service Management (Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Rotterdam en Fontys Hogescholen), Informatica (Avans Hogeschool), Ad Software Development (Christelijke Hogeschool Windesheim, Hogeschool Rotterdam, Saxion Hogeschool, Hogeschool Utrecht en Hogeschool van Amsterdam) en ICT (Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool) in de vorm van modules, thema's of semesters onderdeel uitmaakt van het curriculum. De commissie acht deze Ad's aanverwant. De programma's van de Ad's overlappen weliswaar niet substantieel met de voorgenomen opleiding, maar vertonen wel inhoudelijke raakvlakken met de voorgenomen opleiding en bedienen daarnaast dezelfde instroomgroep en arbeidsmarkt.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde hbo Ad Security Management van LOI Hogeschool en de aanverwante onbekostigde hbo Ad's ICT & Telecommunicatie van Hogeschool Dirksen en ICT-Engineer van Da Vinci HBO Drechtsteden is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide in de afgelopen vijf jaar (zie tabel 2).

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant en aanverwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
Ad AD-ICT (80152), deeltijd	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven					27
Ad AD-ICT (80152), voltijd	Fontys Hogescholen (30GB), Tilburg				21	54
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven					27
Ad Cybersecurity (80156), voltijd	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam				53	81
Ad ICT (80132), voltijd	Zuyd Hogeschool (25JX), Heerlen		100	92	54	91
Ad ICT Internet of Things (80155), deeltijd	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam					7
Ad ICT Internet of Things (80155), voltijd	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam				22	20
Ad ICT Service Management (80083), deeltijd	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven	31	20	26	20	3
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	17	41	28	26	25
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede			11	9	9
Ad ICT Service Management (80083), voltijd	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	61	77	68	50	44
Ad ICT-Beheer (80071), deeltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	6	13	1	0	0
Ad ICT-Beheer (80071), voltijd	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen			8	5	13
Ad Informatica (80075), deeltijd	Avans Hogeschool (07GR), Breda				26	39
Ad Informatica (80075), voltijd	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch		17	39	38	30
	Avans Hogeschool (07GR), Roosendaal			27	25	28
Ad IT Service Management (80024), deeltijd	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden				6	6
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Diemen				20	10
Ad IT Service Management (80024), voltijd	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Diemen		15	15	16	30
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden			4	7	10
Ad Software Development (80130), voltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		82	66	70	76
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort					69
eerstejaarsinstroom	Totaal	115	365	385	468	699

Bron: DUO

Het Bureau beleidsonderzoek heeft door middel van een enquête de verwachte instroom in de Ad Cyber Safety & Security geprognoseerd. Het instroomonderzoek is uitgevoerd onder huidige mbo-4 studenten (met name Expert IT Systems & Devices, Software developer en Netwerk- en mediabeheerder) en onder professionals met minimaal mbo-4 denk- en werkniveau die al werkzaam zijn. Het Bureau beleidsonderzoek, zo begrijpt de commissie, verwacht dat circa 25 studenten zullen instromen in de voltijdvariant en dat circa 20 studenten zullen instromen in de deeltijdvariant. In de prognose is geen duidelijk onderscheid gemaakt naar vestigingsplaats. De commissie acht deze prognose gelet op de instroom van aanverwante opleidingen in Leeuwarden realistisch.

Als de verwachte instroom in de hbo Associate degree Cyber Safety & Security wordt afgezet tegen de geringe (regionale) arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. Omdat de arbeidsmarktbehoefte hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte voor zittend personeel en de betrokken werkveldpartijen hebben aangegeven dat het om nieuwe functies gaat die nog vertaald moeten worden naar een concrete arbeidsvraag, ziet de commissie enkel ruimte voor het aanbieden van de deeltijdopleiding. Het betoog van aanvrager dat de opleiding aansluit op de doelstellingen van de Topsectoren en Team ICT (2017), maakt de weging van de ruimte die er is voor de nieuwe voltijdopleiding, niet anders. Daartoe overweegt de commissie dat de hbo Associate degree Cyber Safety & Security weliswaar inhoudelijk aansluit op de doelstellingen van de Topsectoren en Team ICT (2017), maar dat aanvrager niet heeft aangetoond dat hierin voorstellen zijn gedaan voor de ontwikkelingsrichting of versterking van het hoger onderwijs op het terrein van cybersafety en cybersecurity of in de regio Leeuwarden. De verwijzing naar p. 4 van de 'Kennissagenda Fryslân 2015-2025' van de Provincie Friesland leidt evenmin tot een andere weging. Uit de passage waar aanvraag aan refereert blijkt niet dat Friesland een bijzonder regionale positie (arbeidsmarktsituatie of het kenniseconomiesysteem) inneemt ten opzichte van de landelijke arbeidsmarkt op het terrein van cybersafety en cybersecurity.

Vestiging van de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in Leeuwarden heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in deeltijd in Leeuwarden te realiseren. De aanvraag voldoet voor wat betreft de deeltijdvariant aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod is om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in voltijd in Leeuwarden te realiseren. De aanvraag voldoet voor wat betreft de voltijdvariant niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek om de de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in deeltijd in Leeuwarden te realiseren. De commissie adviseert negatief te besluiten op het verzoek om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in voltijd in Leeuwarden aan te bieden. De commissie adviseert de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 WHW.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo Associate degree Cyber Safety & Security sterke verwantschap vertoont met de Ad Cybersecurity van de Hogeschool van Amsterdam. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij deze reeds geregistreerde opleidingsnaam. Daarnaast sluit het voorstel van aanvrager om de hbo Associate degree Cyber Safety & Security in het Croho onderdeel Techniek te laten registreren aan op de indeling van de sterk verwante Ad Cybersecurity.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.